

De enquête:

BNVR-leden bevestigen hun vereniging

De groei en verjonging van de BNVR deed de noodzaak aanvoelen om via een enquête de mening van de lezers over 'Natuurreservaten' te leren kennen. Het tijdschrift moet immers een belangrijke uitdrukking zijn van het leven en streven binnen en buiten de vereniging. De leden moeten zichzelf hierin herkennen en zich erdoor gestimuleerd voelen voor het gemeenschappelijk streefdoel.

De enquête heeft méér opgebracht dan alleen maar 1 160 gestandaardiseerde antwoorden. Het zijn even zovele blijken van waardering en bewondering voor het enthousiasme waarmee de verantwoordelijken van BNVR hun taak op zich nemen. Het is een verzameling van de meest uiteenlopende wenken en wensen, van opbouwende kritiek en waardevolle suggesties. Onze dank voor zoveel inbreng, bevestiging en steun !

In wat volgt willen we de meest opmerkelijke resultaten van de enquête in beide landstalen bespreken, steunend op de samenvattende tabel. De onverwacht grote respons van 660 nederlandstalige en 494 franstalige antwoorden (op respectievelijk 5.800 en 6.800 verstuurd formulieren) levert een steekproef van respectievelijk 11,5% (nederlandstalig) en 7,3% (franstalig). In hoeverre deze maatgevend is voor alle 12.000 leden kan uiteraard niet objectief beoordeeld worden: de zwijgende meerderheid bestaat ook hier.

Profiel van de leden

Het profiel van de deelnemende leden kan ons iets leren over de maatschappelijke positie van de vereniging. Vooreerst is er de erg uiteenlopende leeftijd, van 10 tot 89 jaar, met als talrijkste de klasse van 21 tot 26 jaar. Meer dan de helft van onze leden is tussen 18 en 30 jaar oud. Naast dit jong publiek met uiteraard een recent lidmaatschap, blijkt er een grote getrouwheid vanwege de oudere leden. De verdeling over de diverse beroepen en opleidingen leert ons dat het studiepeil relatief hoog ligt (zie tabel) zonder evenwel maatschappelijke groepen uit te sluiten. Natuur blijkt de zorg van velen te zijn, en een verdere socialisatie van het natuurbehoud dient zich aan. De geografische verdeling blijkt duidelijk uit de tabel: in enkele provincies (bijvoorbeeld Limburg) is een ledenwerving beslist wenselijk. Wie voelt zich geroepen? 25% nederlandstalige en 38% van de franstalige leden is alléén bij BNVR aange-

sloten. Een meerderheid is evenwel tegelijk lid van de zusterorganisaties die actief zijn op vlak van natuur en natuurbehoud. Zoals te verwachten staat hier bovenaan 'De Wielewaal', gevolgd door WWF, CCBV en CVN. Een grote reeks regionale verenigingen, jeugdbonden en werkgroepen halen ook nog opmerkelijke cijfers. Ruim 200 namen van organisaties en tijdschriften werden opgegeven! Dat 4,5% tevens lid is van 'Natuurmonumenten' in Nederland en dat 14,5% geabonneerd is op 'Grasduinen' is zeker vermeldenswaard. Bij de franstaligen staat WWF bovenaan, gevolgd door AVES en CCBV/CCPO. De diversiteit aan mogelijkheden blijkt hier wel geringer te zijn, met slechts een 50-tal opgegeven namen.

Beoordeling 'Natuurreservaten'

Vragen 1, 2 en 3 handelden over de wijze waarop het blad gelezen wordt. De antwoorden zijn zeer flatterend: men leest veelal grondig, met uitzondering van organisatorische berichten. Zowel voor inhoud, vorm als bevattelijkheid overheersen de hoogste waardecijfers, hoewel voor het laatste aspect minder uitgesproken. Misschien is het blad iets te technisch? In de 'hitparade' van de

meest gelezen artikels kwam een grote verscheidenheid naar voor, zowel op inhoudelijk vlak als wat betreft de moeilijkheidsgraad.

Op vraag 4 "wat wenst u nog meer te zien in NR?", kregen we de meest uiteenlopende maar zeer waardevolle suggesties, naast de typeantwoorden die in de tabel zijn opgenomen. De meeste lezers willen concrete resultaten van praktisch natuurbeheerswerk leren kennen, vele andere willen méér over vogels. Sommige hopen op filosofische stukjes, vragen beschrijvingen van wandelingen, suggereren interviews, 'gewone dingen', tot strips en cartoons toe. Een rijke bron voor de redactie, maar ook een uitdaging aan de lezer: wie produceert zelf iets origineels? Alleen dan kan een leden-tijdschrift leven.

Uit de antwoorden op 5 en 6 (illustraties) bleek dat de overgrote meerderheid het blad voldoende geïllustreerd vindt. De mening over kleurenfoto's is minder uitgesproken en verschilt enigszins voor de beide taalgroepen. Losse opmerkingen bij deze en volgende vragen verwittigen steevast: geef niet teveel geld aan (kleur)illustraties, maar besteed het liever aan reservaten.

Ook deze antwoorden moeten in verband gebracht worden met het al of niet behoud van een afzonderlijk jaarbulletin, wat in vraag 10 aan bod komt.

Ook vraag 7 levert verschil voor beide groepen: 34% nederlandstaligen wenst het blad op gerecycleerd papier tegen 69% franstaligen (de franstalige uitgave wordt reeds lang hierop gedrukt).

De combinatie gewoon papier met gerecycleerd katern haalde respectievelijk 45% en 22%. Opmerkingen over de duidelijkheid van foto's over milieu-principes en over de prijs waren hier ook zeer talrijk. Deze vraag moet als één geheel worden beoordeeld samen met 5, 6 en 10.

Dat 'Natuureservaten' door vrijwel iedereen zorgvuldig wordt bewaard of doorgegeven (vraag 8) is wellicht een gevaarlijke conclusie: wie het blad zonder meer weggooit, zal wellicht niet deelgenomen hebben aan de enquête. Zo zijn vragen 1-3 evenzeer te relativiseren.

Uit de antwoorden op vraag 9 blijkt dat de contact-functie van 'Natuureservaten' efficiënt is. Bestelling van boeken e.d., deelname aan geleide wandelingen, geldelijke steun en werving van nieuwe leden halen voor beide taalgroepen de hoogste percentages in dezelfde volgorde.

Eén van onze belangrijkste vragen (10) had betrekking op de mogelijke samenvoeging van het 'Jaarbulletin' en het contactblad 'Natuureservaten' tot één tijdschrift. Ook hier kregen we ongeveer gelijklopende antwoorden. Een groot percentage 'zonder mening' (16%-23%) laat aan de verantwoordelijken een ruime beslissingsmarge. Rekening houdend met de bijgevoegde suggesties is het goed mogelijk een haalbare en voor de meerderheid bevredigende oplossing voor te stellen (zie verder).

Motivatie lidmaatschap BNVR

Tenslotte werd in vraag II gepeild naar de motivatie waarom men lid werd en is van de BNVR. Ook hier geven de antwoorden waardevolle aanwijzingen voor het beleid van de vereniging. Men staat in de eerste plaats achter de door BNVR verdedigde standpunten en men wil het streven financieel steunen. Ook de publikaties (vooral 'Natuureservaten') en de excursies worden aangehaald, maar meestal niet als eerste motief. Dit beeld geldt opnieuw voor beide taalgroepen.

Besluiten en voorstel nieuwe formule

Op grond van deze resultaten mogen we aannemen dat een vernieuwde,

maar steeds sobere aanpak goedkeuring zal krijgen. De talrijke suggesties over vorm en inhoud kunnen daarbij richtinggevend zijn. Een samenvatting van 'Bulletin' en 'Natuureservaten' tot één echt ledentijdschrift zou een volgende formule kunnen krijgen: zes nummers per jaar van telkens circa 28 of 32 blz., waarvan 4-8 in kleur (o.a. voor de kraft). De hoofdartikels en belangrijke vaste rubrieken worden op gewoon papier gedrukt, terwijl een middenkatern van gerecycleerd papier eerder losse berichten zou bevatten, naast activiteitenkalenders, diverse aankondigingen zoals Groene Winkel, projecten e.d. Zoveel mogelijk zouden de uitgaven voor beide taalgroepen op elkaar afgestemd worden wat illustraties betreft. Dit alles zou zelfs een kleine besparing betekenen, vergeleken met de huidige gescheiden uitgaven. Zo wordt aan de wens van velen voldaan om zoveel mogelijk extra-uitgaven ten koste van de reservaten te vermijden, maar tegelijk relevante informatie door te geven aan de basis. Men mag inderdaad niet vergeten dat het lidmaatschap van de BNVR méér is dan een louter abonnementsgeld op een zoveelste tijdschrift.

De geest van samenhang om via een grote vereniging de herkenbaarheid van het natuurbehoud uit te dragen is duidelijk aanwezig. Verdediging van welomschreven standpunten, bereidheid tot financiële steun, aanbod van degelijke informatie over natuur en natuurbeheer, dit alles moet kunnen blijken uit een aantrekkelijke en slagvaardige periodiek. Via dit instrument moet BNVR in staat zijn een veel breder publiek te betrekken in het natuurbehoud en ruimere fondsen vrij te maken. Een toenevende groei van het aantal leden én van het aantal beheerde reservaten lijkt immers het beste bewijs van onze geloofwaardigheid, zowel in de ogen van een groot publiek als van politieke verantwoordelijken. Tot slot nogmaals onze oprechte dank aan al diegenen die de enquête hebben beantwoord. Het opstellen, verwerken en verwoorden van de vragenlijst en resultaten gebeurde met stimulerende medewerking van L. Maene, L. Vanhercke en vooral C. Verscheure.

Eckhart Kuyken

Resultaten van

A. Profiel van de leden

(1) Nederlandstalig (NL)			
West-Vlaanderen			27.0
Antwerpen			23.1
Oost-Vlaanderen			23.1
Brussel			10.1
Limburg			7.4
Vlaams-Brabant			7.2
Nederland			1.1
Rest			0.4
Franstalig (FR)			
Brussel			24.7
Luik			20.9
Henegouwen			18.7
Waals-Brabant			11.4
Vlaams-Brabant			7.3
Namen			6.0
Luxemburg			3.9
Rest			7.1
(2) Geslacht NL 83.1 m., 16.1 v. FR 70.9 m., 29.1 v.			
(3) Leeftijd			
	NL		FR
10-19	13.4		47.4
20-34	54.4	67.8	
35-64		30.5	41.7
65-89		1.7	10.9
(4) Anciënniteit : lid sedert:			
	NL		FR
1977-1982	77.1		71.5
1970-1976	16.5		20.0
1951-1969	6.4		8.5
topjaar 1980	19.4	1981	17.9
(5) Lidmaatschappen andere verenigingen (scores hoger dan 10%)			
	NL		FR
Wielewaal	32.7	WWF	21.7
CCBV	22.4	AVES	20.0
WWF	20.2	CCBV/CCPO	16.4
CVN	12.5		
alleen lid BNVR	25		38
(6) Beroep/opleiding (alleen NL):			
bedienden			23.9
studenten			20.2
universitair diploma			13.8
onderwijstak			13.0
arbeiders			8.5
vrije beroepen			5.0
pensioen/zonder beroep			2.6
zelfstandigen			1.7
niet-universitair hoger onderwijs			1.3

de BNVR-enquête 1982 (Cijfers in procenten)

B. Beoordeling 'Natuurreservaten'

(1) Hoe leest u NR ?

	NL	FR
grondig	55.1	50.1
enkele artikels	36.3	47.5
titels, inleiding	4.0	2.5
bijna niet	0.0	0.0

(2) Wat leest u in NR?

(alleen wat zelden gelezen wordt)

	NL	FR
actie en infoberichten	5.3	—
korte berichten reserv.	8.0	(6.0)
activiteitenkalender	13.3	(9.5)
redactie en secr. berich.	24.7	13.0
natuurbehoudsproblemen	2.7	—
art. overheidsbeleid NB	6.0	—
art. landschap. en reserv.	2.7	—
aankoopprojecten	3.3	4.0
info over natuurbeheer	3.3	1.0
niet ingevuld	58.7	69.5

(3) Beoordeling over:

- vorm
- inhoud
- bevatelijkheid

	NL	FR
a) interessant	76.9	82.0
matig interessant	18.9	17.0
b) overzichtelijk	85.0	90.3
onvold. overzicht.	10.8	7.7
c) gemakkelijk te begrijpen	56.2	64.7
te begrijpen	35.1	32.7
moeilijk	1.1	1.0

(4) Wat wil u nog méér in NR?

	NL	FR
cursiefjes planten, dieren	61	
wetenschap. artikels	28	35
natuurbehoud buurlanden	36	37
natuurbeh. Wallonië (VI)	36	(32)
jeugdbladzijde	19	21
meer actualiteitsberichten	29	37
bijdragen veel foto's,		
weinig tekst	16	15
lezersbrieven	23	23

(5) Illustraties

	NL	FR
te weinig	8.2	21.9
voldoende	82.2	76.9
te veel	8.2	0.6

(6) Ook kleurillustraties

	NL	FR
ja	42.6	47.6
nee	51.6	44.7
geen antwoord	4.7	7.7

(7) Papiersoort

	NL	FR
gewoon	15.6	6.1
gerecycleerd	34.0	68.1
gewoon + gerec.kat.	45.2	21.5
* als NR en Bulletin afz.:	81.3	recyclage
gefusioneerd:	60.9	recyclage

(8) Wat doet u met NR

	NL	FR
bewaren	82	72
doorgeven	6	7
laten slingeren	3	1
weggooien	0	1
combinatie 1 en 2	9	19

(9) NR heeft de lezer aangezet tot:

	NL	FR
geleide wandel. in res.	41.3	40.0
werkkamp/dag	8.7	9.0
regionale activiteit	17.3	23.0
bestelling Groene Winkel	52.7	60.0
geldelijke steun	26.7	36.5
werving nieuwe leden	22.0	26.5
permanentie stands	1.3	4.5
cursus natuurbeheer	10.7	—
geen antwoord	12.7	

(10) Toekomstige uitgaven 'Natuurreservaten' en 'Bulletin'

	NL	FR
afzonderl. publikaties	40.8	31.3
gefus. ledentijdschr.	43.0	45.5
geen mening	16.2	23.2

C. Motivatie lidmaatschap van BNVR

Alleen eerste keuze

	NL	FR
contactblad NR	2.7	3.5
jaarbuletin	1.3	2.5
geleide wandelingen	2.0	1.0
financiële steun	10.7	7.5
ideeën en aktes	49.3	40.0